50

За дружбу

Беларуска-Украінскі міжстудэнцкі камітэт супрацоўніцтва

Білорусько-Український міжстудентський комітет співпраці

Мюнхен

Вересень 1946.

52.-

На правах рукопису!

ЗА ДРУЖБУ

Б Ю Л Е Т Е Н Ь
БІЛОРУСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО МІЖСТУДЕНТСЬКОГО КОМІТЕТУ СПІВПРАЦІ
в М ю н х е н і

--ххх--

Б Ю Л Е Т Е Н Ь
БЕЛАРУСКА-УКРАІНСКАГА МІЖСТУДЕНЦКАГА КАМІТЕТУ СУПРАЦОЎНІЦТВА
ў М ю н х е н е

В и х о д и т ь н е п е р і о д и ч н о

Рік І. Мюнхен, 22. вересня 1946. Число 1.

З М І С Т

xxxxxxxxx
xxxxxx
xx
x

""

Видає: БУМКС, Мюнхен

Редагує: Колегія

Адреса: Мюнхен, Фюріхштр.53/II

""

Д е к л я р а ц і я
Білорусько-Українського Міжстудентського Комітету Співпраці в М ю н х е н і .

З волі організованого білоруського й українського студентства, виявленої на Загальних Зборах Білоруського /Кривицького/ Студентського Згуртовання в Мюнхені дня 7.липня 1946 і Загальними Зборами Української Студентської Громади в Мюнхені дня 12.липня 1946., на Установчому Засіданню уповноважених делегатів обидвох вищезгаданих товариств дня 16.серпня 1946. покликано до життя Білорусько-Український Міжстудентський Комітет Співпраці, принявши таку ідейну плятформу:

1/ Вважаючи, що між білоруським-кривицьким і українським студентством, як частинами двох окремих народів, не заіснували жодні принципові суперечності, що могли б кинути між нас тінь недовір'я та перешкодити нашим намаганням до щирого порозуміння й тісної співпраці, - стверджуємо, що якраз навпаки - наявні обєктивні та суб'єктивні передумови сприяють зміцненню тісної, всебічної і щирої співпраці між нами й говорять за тим, щоб ми подали один одному дружню руку.

2/ При цьому здаємо собі докладно справу з того, що підставою всякої справжньої приязні між людьми чи народами є невимушена взаємна повна пошана національних ідеалів і всіх національних цінностей, на основі безумовного признання обопільної рівнорядности.

3/ Потреба створення координаційного тіла для співпраці на білорусько-українському студентському терені обумовляється однаково-важким положенням цього студентства на еміграції та тими завданнями, що воно перед собою їх поставило.

4/ Білорусько-Український Міжстудентський Комітет Співпраці /БУМКС/ бачить доцільність свого існування в здійсненню наміченої у правильнику мети. Він нав'язує свою діяльність до традиції взаємовідносин між білоруським і українським студентством, головно на еміграції, в міжчасі двох світових воєн. Кривицьке й українське студентство почувається до обов'язку повернути з дороги хвилевої повоєнної байдужости на шлях підсилення ділового взаємного порозуміння, щирого співчування, дійсної взаємодопомоги та закріплення традиційної білорусько-української приязні.

Складаючи цю декларацію,на якій базується діяльність БУМКС,і подаючи її до відома широкого загалу білорусько-кривицького й українського студентства,рівночасно звертаємося до нього з гарячим закликом піти на зустріч вимогам БУМКС та підтримати його в тракті діяльности.

Сподіємося,що не тільки студентство,але й білоруське та українське громадянство,а зокрема професура,побачивши доцільність діяльности БУМКС,одобрить його іскування тим, що простягне йому руку помочі.

Мюнхен,3.вересня 1946.

За Білорусько-Український Міжстудентський Комітет Співпраці
в Мюнхені

Уповноважені Б/К/СЗ — Уповноважені УСГ

x x x x x
x x x
x

Олексій Омельчук

БІЛОРУСЬКИМ ДРУЗЯМ

На наших землях скажeніє кат
І кров братів доповнює сльозами,
Щоб остаточно покінчити з нами —
—На наших землях скажeніє кат.
Хай,отже, нам на відгомін стаккез
Стане ключем до дружнього Сезаму:
"На наших землях скажeніє кат
І кров братів доповнює сльозами!"

oo8o8oo

D E K L A R A C Y J A

Bie/aruska-Ukrajinskaha Mižstudenckaha Kamitetu Supracoûnictva û Miunchenie

Pavodle voli zarhanizavanaha bie/aruskaha i ukrajinskaha studenctva, vykaz naje na Ahulnym Schodzie Bie/aruskaha (Kryvickaha) Studenckaha Ĉhurtavańnia û Miunchenie, dnia 7-ha lipienia 1946 hodu, i na Ahulnym Schodzie Ukrajinskaje Studenckaje Hramady û Miunchenie, dnia 12-ha lipienia 1946 hodu, na Ûstanoûĉym Pasiedžańni Ûpaŭnavažanych delehataû abodvúch vyŝejuspomnienych tavarystvaû, dnia 16-ha žniûnia 1946 hodu, paklikana da žyćcia Bie/aruska-Ukrajinski Mižstudencki Kamitet Supracoûnictva, pryniaûŝy nastupnuju idejnuju platformû

1. Uvažajučy, ŝto pamiž bie/aruskim (kryvickim) i ukrajinskim studenctvam, jak ĉastkami dvuch roznych narodaû, nie isnavali nijakija prynćypovyja supiarečnasci, jakija maûli-b kinuć pamiž nami cień niedavieru dy pieraŝkodzić imknieńniam da ŝĉyraha parazumleńnia i ciesnaha supracoûnictva, - ŝĉviardžajem, ŝto jakraz naadvarot - najaûnyja abjektyûnyja i subjektyûnyja pradûmovy spryjajuć umacnieńniu ciesnaha, usiebakovaha i ŝĉyraha supracoûnictva miž nami, dy premaûlajuć za tym, kab my padali adzin adnamu siabroûskuju ruku.
2. Pry hetym zdajem sabie dak/adna spravu z taho, ŝto padstavaj usialakaje zaproûnaje pryjaźni pamiž ludžmi, ci narodami žyjûlajecca ni vymuŝanaja, uzajemnaja, poûnaja paŝana nacyjanalnych idea/aû dy ûsich nacyjanalnych cennasciaû, na asnovie ich zuroûnaŭ pryznańnia uzajemnaje roûnaŝci pravoû i abaviazkaû.
3. Patreba stvareńnia kaardynacyjnaha orhanu dziela supracoûnictva na bie/aruska-ukrainskaj nivie abumoûlivajecca asablivа ciaĉkim stanoviŝĉam abodvuch studenctva na emihracyji dy tymi zadańniami, jakija jano sabie pastavi/a.
4. Bie/aruska-Ukrajinski Mižstudecki Kamitet Supracoûnictva (BUMKS) baĉyć metazhodnaŝĉ svajho isnavańnia û žyćciejaŝnieńni vyznaĉanaje-û rehulaminie mety. Jon naviazvaje svaju dziejnaŝĉ da tradycyji ûzajemadaĉynieńniaû pamiž bie/aruskim i ukrajinskim studenctvam, ha/oûnym ĉynam na emihracyji miž dźviuma susvietnymi vojnami.

Biełaruskaje (kryvickaje) i ukrajinskaje studenctva pačuvajecca da abviazku paviarnuć z darohi časovaje pavajennaje abyjakavaści na šlach uzmacnieńnia dziejnaha ŭzajemnaha parazumleńnia, ščyraha spačuvańnia i dziejnaje ŭzajemnaje dapamohi dy zmacavańnia tradycyjnaje biełaruska-ukrajinskaje pryjaźni.
Składajučy hetuju deklaracyju, na jakoj bazujecca dziejnaść (BUMKS) dy padajučy jaje da viedama šyrokaha ahułu biełaruskaha (kryvickaha) i ukrajinskaha studenctva, adnačasova zvaročvajemsia da jaho z haračym zaklikam pajści na sustrač vymahańniam BUMKS dy padtrymać jaho ŭ trakcie jahonaje dziejnaści.
Spadziajemsia, što nia tolki studenctva, ale i biełaruskaje dy ukrajinskaje hramadztva, a asabliva prafesura, pabačyŭšy metazhodnaść dziejnaści BUMKS adobryć jahonaje isnavańnie tak, što praciahnie jamu ruku ŭspamohi. -

Miunchen, 3. vieraśnia 1946 hodu.

Za Biełaruska-Ukrajinski Mižstudencki
Kamitet Supracoŭnictva
ŭ Miunchenie

Upaŭnavažanyja B(K)SZ. Upaŭnavažanyja USH.

-oOo-

Одним пляхом

Кожний нарід,як зрештою і кожна людина,живе в різних [illegible]ках у відношенні до своїх сусідів. До одного в нього ненависть, до другого досить холодне відношення,а з іншими в'яжуть його вузли братерської любови та дружньої співпраці.

Співпраця між суміжними народами буває звичайно дуже важкою. Цілий ряд різнородних питань дуже часто ділить їх,а то й дуже часто приводить до збройних ударів між собою.Історія потверджує це тисячними прикладами. А в політичному житті засвоїлося поняття,що щойно "сусід мойого сусіда є моїм приятелем"...

До рідких явищ,де сусідні народи живуть сотні років у мирних взаєминах між собою,де на місце спорів панує братерство й де недовірчивість заступлена найщирішою дружбою,належать відносини між білоруським-кривицьким і українським народом.

З мряковиння історії виринають вони обидва – один коло одного. Коло Полян, Деревлян і інших українських племен розсілися горді Кривичі,Радимичі та інші білоруські племена. Великою своєю вітальною силою вони виповняли великий простір між Чорним і Балтійським Морем і творили могутній вал між сходом і заходом.

В старинних містах – оселях,на розлогих пралісах та [illegible] формувалася старинна українська та білоруська культура й [illegible]пія, що стали основою для всього духового та суспільного [illegible] східньої Европи. А згодом доля поставила оба народи на сторожі великого помосту свободолюбивого життя,що його заливали хвилі сходу та заходу. І хоч нераз чужі навали затирали політичну самостійність України й Білорусі,то ніщо не могло знищити обидвох народів,що серед найбільш несприятливих умовин жили своїм питомим народнім змістом та побутом. Скривавлені та знесилені безпощадними ворожими ударами,вони разом піднялися,коли хвиля національного відродження під кінець девятнадцятого та на початку двадцятого століття почала гоїти їх столітні рани.

Історія ставила нарід Білорусі та України майже перед тих самих ворогів,що намагалися знищити не тільки їх державну самостійність, але також і національну самобутність. Хоч окремими вони йшли шляхами,то доля поставила їм однакові завдання – бути оборонцем народоправства та своєрідних свободолюбивих устроїв,

що виросли з глибин їх розуміння волі та соціяльного змісту.

I на сторожі волі та соціяльної справедливости проти сил терору та реакції піднялися оба народи в другій світовій війні до затяжної збройної боротьби проти своїх окупантів. Їх ліси та поля покрилися когортами національних борців, що поливали свої землі свіжою кров'ю. Десятки тисяч кращих синів обох народів викинуло поза межі рідної землі варварство та садизм кровожадних імперіялістів.

На далекій чужій землі, під чужими зорями блукають нащадки Полян, Деревлян, Кривичів, Радимичів і інших українських і білоруських племен. Важкі умовини життя б'ють безпощадно по них. Але нічо не може вбити тих ідеалів, за які вони змагаються цілими століттями, які завтра мусять стати власністю всього людства. I нічо не розіб'є дружби українців та білорусинів-кривичів, яка стала основним елементом їх життя та стремлінь.

Співпраця українців та кривичів все більше і більше поглиблюється. Фронт її розгортається у повній ширині. Одним його відтинком є саме нашими попередниками започаткована й ведена, а нами відновлена й продовжувана тісна, щира й всебічна ~~жи~~ співпраця на студенстському терені. Студентство від давна відогравало поважну ролю в житті націй, воно часто й на багатьох відтинках бувало авангардом. Тому й сучасне українське та білоруське студентство якнайгарячіше плекає культ дружби, взаємного довір'я та пошани. Воно залишається вірним своїм предкам, а в майбутньому виховає таких самих нащадків. Бо сьогоднішній студент – це завтрішній громадянин і діяч. В той спосіб наша дружба стане ...

Кожний українець відчуває у своєму серці братню любов до білорусина-кривича, а кожен син багатостраждальної Білорусі горить тією ж любовю до свого південного брата – українця. Любов ця випливає із сотень років пройденого історичного шляху, із однакових стремлінь, ~~жижжж~~ із подібних ідеалів.

Одна доля в минулому, однакові завдання зараз – визначують о д и н ш л я х на майбутнє.

П.С.Надтисянський.

IDEJA BIEŁARUSKA-UKRAINSKAHA SUŽYĆCIA

Jak my dobra viedajem, nia tolki siarod ludziej, ale i û pryrodie naahuł panuje zakon m e t a z h o d n a š c i. Kali našuzrok čaruje pryhastvo cudoûych kvietak, dyk my časami dumajem, što jany raščvili dziela taho, kab zadavolič našaje mastackaje pačuccio! Tymčasam sprava tut stajič zusim inakš: hetyja kvietki tak pryhoža raščvili tolki dla adnoj mety - pryvabič kaziulek dziela apyleńnia j vytvareńnia nasieńnia. Kali zbažovyja rašliny nalivajuč zierniatki takimi rečavinami jak białok, vuhlahydraty, krachmał i da h. p., dyk nia dziela našych žyćciovych patrebaû, a dziela taho, kab maładyja rašlinki mieli zapasy dla svajho raźvićcia. Kali pčołki napaûniajuč vulli załacistym miodam, dyk iznoû tolki dziela taho, kab zabiaśpiečyč ježaj svajo buduč pathomstva. Uspomniûšy jašče takoje cikavaje źjavišča û pryrodzie jak m i m i k r y, my bačym, što tut, jak siarod rašlinaû, tak i žyviołaû my mahli-b znajści t y s i a č y daskanałych prykładaû metazhodnašci.

Kali heta metazhodnašć u pryrodzie prajaûlajecca abo poûnašciu nieśviadoma, abo tolki instynktoûna, dyk siarod ludziej-jana moža byč abo padśviadomaj, abo zusim ś v i a d o m a j. Raźvićcio čałaviectva źjaûlajecca raźvićciom a b s i a h u hetaj metazhodnašci. Jano prachodziła tysiačahodziami, pačynajučy ad metazhodnašci a d z i n k i, praz metazhodnašć siamji, h r u p y, n a r o d u, da ûsiaho č a ł a v i e c t v a.

U sučsny mament my znachodzimsia na stupieni raźvićcia metazhodnašci N a r o d a û i Č a ł a v i e c t v a. Ci nam užo viadomy pryčyny metazhodnašci narodu i čałaviectva? Tak, jany viadomy nam užo ad časoû Vialikaj Francuzkaj Revalucyji ź jaje śviatymi pryncypami: S v a b o d y, R o û n a š c i j B r a c t v a, jakija û sučasny mament byli jašče ûzmocnieny vialikimi Čatyrma Svabodami ś. p. Prezydenta R u z v e l t a j 12-iu P u n k t a m i Prezydenta T r u m a n a.

Praz svabodu j volu N a r o d a û - da svabody j voli Č a ł a v i e c t v a! Voś sučasnyja pryncypy metazhodnašci ludziej! Voś jany j peûny šlach nas usich na budučyniu! Pieršaja j druhaja suśvietnaja vajna paćviardzili nam, što hety šlach, nia hledziačy na ûsialakija vialikija pieraškody, poûnašciu apraûdaŭ siabie i tamu źjaûlajecca adzina pravilnym. Niekalki surovych dyktataraû u Eûropie j Aziji, na praciahu dziasiatkaû hadoû, namahalisia dakazać jaho niažyćciovašć dy imknulisia zamacavać uładu narodaû-panoû nad narodami-niavolnikami. Bieham padziejaû jany byli samy źmiecieny z pavierchni ziamli, bo vystupili suproć ahulnych zakonaû raźvićcia historyji. Ciapier zastałasia jašče adna dyktatura na śviecie - dyktytury artadaksalnaha marksyzmu, dyktatura, byccam, adnaje klasy. Hetaja dyktatura, jakaja staič na zusim inšaj platformie raźvićcia čałaviectva - na platformie klasavaha zmahańnia - užo daûno pierakanałasia, što jaje teoryja była tolki falšyvaj hipotezaj, pavodle jakoj t o l k i m a t a r y j a l n y j a faktary, jak heta my nazirajem siarod rašlinaû i žyvioły, vyrašajuč ab isnavańni, imknieńniach i ideałach čałavieka! Ciapier, kab ratavač siabie,

jana viartajecca da taho, suproĉ ĉaho raspaĉała svajo zmahańnie, u asnaûnym - da n a c y j a n a l i z m u j r e l i h i j i. My viedajem, ŝto prychilniki hetaj hipotezy nie biaruĉ pavaẑna siańniaŝnich ad jaje adstupleńniaû, heta û jich tolki t a k t y k a, ale nia ûhetym sprava. Sprava û tym, ŝto pryncyp svabody narodaû i adzinki akazaûsia macniejŝym za jich falŝyvuju hipatezu. Idealahiĉna jany ûẑo naleẑaĉ da minuûŝĉyny.

Dziela hetaha idealahiĉna j pryncypova sprava naŝaj, jak Biełaruskaj, tak i Ukrainskaj n a c y j a n a l n a j s v a b o d y, uẑo vyraŝana suĉasnym histaryĉnym raz̀vic̀ciom. Naŝym zadańniem ciapier z̀jaûlaecca: 1. pakazaĉ inŝym narodam i s̀vietu, ŝto my z svajho boku poûnas̀ciu das̀pieli da niezaleẑnaha ẑyc̀cia; 2. ŝto my z̀jaûlajemsia ûẑo zdolnymi da poûnaha zrealizavańnia vialikich pryncypaû jak Vialikaj Francuzkaj Revalucyji, tak i vymahańniaû suĉasnaj prahresyûnaj d e m a k r a c y j i, a dziela hetaha - 3. usialakaja naŝa nacyjanalnaja kulturna-as̀vietnaja praca z̀jaûlajecca, mahĉyma małym, ale ûsio-ẑ taki realnym uznosam da ahulna-lidzkaha raz̀vic̀cia, ahulna-ludzkaj m e t a z h o d n a s̀ c i u!

Ciaẑka znajs̀ci na s̀viecie dva narody, jakija-b pier[illegible]vali na praciahu stahodz̀dziaû taki muĉanicka-ciaẑki j taki pado[illegible] los, jak Ukraincy j Biełarusy. Jich ẑyc̀cio na praciahu [illegible] nich dvoch stahodz̀dziaû heta - zmahańnie suproĉ supol[illegible] rahaû za û z n a û l e ń n i e svajoj słaûnaj n i e z a - l e ẑ n a s̀ c i. Adnaĉasna vielmi cikaûnym i vaẑnym momentam hetaha zmahańnia z̀jaûlajecca toje, ŝto naŝy prodki zaûsiody j usiudy vystupali û abaronie samych prahresyûnych i s̀viatych lozunhaû: s v a b o d y, s u m l e ń n i a, r e l i - h i j i, i n d y v i d u u m u, n a r o d a û! Tamu jich zmahańnie było ciesna z̀viazana z ahulna-ludzkim raz̀vic̀ciom, było û interesie samoha ĉałaviectva!

Dziela hetaha my dobra razumiejem, ĉamu û s̀vietłyja mamenty naŝaha supolnaha zmahańnia, naŝy prodki p i e r ŝ y - j a p a d a l i sabie ruki, pierŝyja pryznali s u v e - r e n n a s̀ c̀ i n i e z a l e ẑ n a s̀ c̀ naŝych Narodaû paŝla 1-je sus̀vietnaje vajny. Hetaja supolnaja dziejnas̀c̀ napaŝla 1-je sus̀vietnaje vajny. Hetaja supolnaja dziejnas̀c̀ naŝych prodkaû, jak padĉas ciomnych, tak i s̀vietłych dzion naŝaj historyji z̀jaûlajecca dla nas, jich naŝĉadkaû, z a b a - v i a z a ń n i e m. Jano havoryc̀ nam ab tym, ŝto ciesnaje, zvyĉajnaje, b r a c k a j e suẑyc̀cio moẑa byc̀ nia tolki û zvyĉajnaj siamji, ale i û siamji n a r o d a û! My, jak moładẑ i jak s t u d e n t y, pavinny poûnas̀ciu zrazumiec̀ hety vialiki mament, bo jon m u s i c̀ lehĉy û asnovu b u d u ĉ a h a suẑyc̀cia u s i c h narodaû! My nie znachodzimsia pakul-ŝto û svabodnych i volnych naŝych dziarẑavach, a siarod vielmi s̀cipłych emihranckich umovaû. Tamu my nie moẑam za[illegible] nizavac̀ naŝaha supolnaha suẑyc̀cia pavodle adpaviednych m[illegible] ryjalnych vymahańniaû. Adnak, emihranckaje ẑyc̀cio maje [illegible] ma svaje pazytyûnyja baki. Heta - bespasiaredni sutyk n[illegible] studenckaj moładzi ûva ûsich amal halinach kulturna-as̀[illegible] je pracy. Uẑo ûspomnienyja nami vialikija mamenty z hi[illegible] naŝha supolnaha zmahańnia j dziarẑaûnaha búdaûnictva [illegible] stacca naŝym ahulnym dabrom.

Mała taho, nia tolki s̀viet, ale ĉasta j my samy vielmi

maŀa viedajem, dziakujuĉy sfâlŝavańniu naŝaj historyji, naŝu minuuŝĉynu na poli naŝaj navukova-literaturnaj, mastackaj i duchovaj twarĉaŝci naahuŀ. My možam u joj znajŝci vialikija duchovyja bahaĉci j vartaŝci, jakimi moâm hanarycca pierad ŝvietam. Paznańnie hetych naŝych zdabytkaû duchovych i ûzajemny abmien jimi jaŝĉe bolej zacieŝniĉ naŝy bratkija daĉynieńni, duchova uzmocniĉ nas, pavysiĉ vartaŝĉ naŝaha ûdzieŀu û ahulna-ludzkaj tvorĉaŝci.

Vialikija duchovyja pavadyry naŝych Narodaû zaklikali û svoj ĉas ŝviet i Boha pryznaĉ nas ludźmi i, kab u svajoj chacie byŀa s v a j a P r a û d a j V o l a... Ŝviet zastaûsia hŀuchim, nie žviartaû uvahi na nas, ale Ûsiemahutny Boh nie pakinuû naŝych narodaû; tysiaĉy j miljony achviaraû nia byli zŀožny nadaremna, - naŝy narody ûĉo nikoli nie adstupiaĉ ad pryncypu svajoj s u v e r e n n a ŝ c i!

Da hetaha pryncypu naŝy narody dajŝli svajimi ûŀasnymi siŀami, praz usie pieraŝkody. Adzinaj siŀaj, jakaja nam dapamahaŀa tut, byŀa vialikaja duchovaja vartaŝĉ naŝych narodaû, samaachviarnaŝĉ jich synoû, i spraviadlivaŝĉ Božaja. Niachaj heta bahataja duchovaja tvorĉaŝĉ naŝych Narodaû, samaachviarnyja ĉyny naŝych herojaû-zmaharoû svajoj siŀaj i idejovaŝciu zahartoûvajuĉ nas u naŝych supolnych paĉynańniach, a naŝy pieŝni j muzyka svajimi ĉaroûnymi akordami ûzmacniajuĉ naŝu luboû da naŝych miŀych i darahich Krajinaû - U k r a j i n y j B i e ŀ a r u s i!

Takoha suŝyĉcia vymahaje ad nas, studentaû, daznańnie minuŀaŝci j m e t a z h o d n a ŝ ĉ s u ĉ a s n a ŝ c i d y b u d u ĉ y n i naŝych narodaû.-

A. Klanoviĉ.

-oOo-

x

x x

Nie pahasnuĉ zorki û niebie
Pakul nieba budzie,
Nie zahinie Kraj naŝ rodny
Pakul žyvy ludzi!

J. Kupaŀa.

ДО БІЛОРУСЬКО УКРАЇНСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

Перед кількома днями ініціятори Білорусько-Українського Міжстудентського Комітету Співпраці в Мюнхені розіслали запрошення на офіціяльне відкриття.

Здавалося б,що щоденні турботи в тій непевності,в якій перебуває українська та білоруська еміграція,невідоме завтрішне та репатріяційні намагання вивозу на "родіну" вб'ють всяку ініціятиву так до організаційної праці внутрі кожного народу як і ще в більшій мірі у співпраці між народами. Це була б помилка,коли б хтось цьому дійсно повірив і зложивши руки,чекав на розв'язку,мовляв,якось воно буде... Після приказки "Природу гони в двері,а вона увійде вікном" - так і співпраця двох сусідніх народів: білоруського й українського. Вони завжди знаходили шлях до порозуміння та братнього співжиття.

Спільна недоля,спільне ярмо одного національного,соціяльного й державного гнобителя змушували обидва народи до якнайтіснішої співпраці,до співжиття.

Спільність ідейно державна обох народів до власного суверенного життя кожного зокрема дає підставу до спільної оборони інтерксів проти одного чи більше ворогів. А при цьому треба підкреслити ще й той позитивний момент,що спільна границь не давала,і мабуть й не дасть,ніяких спірних питань. Обидва сусідні народи стоять неспірно на своїм місці без жодних посягань на простори іншого,не проявивши ніякого імперіялізму з кожної сторони. Цей момент у співжиттю народів є міцною основою будівлі,на якій можна побудувати дійсну тривалу співпрацю,а навіть співжиття.

Та в цій замітці автор не ставить собі завдання подати генезу співжиття згаданих народів в історичній минувшині,тільки подати кілька світлих прикладів співпраці й співжиття молоді української та білоруської в найновішій,недавній минувшині - зокрема студентства.

Автор цих рядків поперше зустрівся віч-на-віч з білоруським питанням підчас першої світової війни 1914 - 17 рр.

В російських школах,правда,вчили нас про "один великий русскій народ",що мовляв ділився на "наречія великорусское, малорусское і белорусское",але життя само цю тенденцію не тільки заперечило,але вже цілковито знищило.

По загальній мобілізації 1915 р. попав я в загально-російську армію недалеко від Москви в чисто московські /російські/ деревні й тут поперше пізнав я життя цього народу. Коли перенесено мою частину до Міньська, я, як вихованок російської школи, був мало зорієнтований у білоруському питанні. В російській імперії все було "русское", кожний "русскій", навіть калмики, чечени, кавказці, чуваші, мордви і т.д., а цих народів більше 170 !

Але мова! Для мене нова, зовсім відмінна від моеї рідної та "русской" – московської. Особливо це відчувалося на білоруських гарних селах. Тут пізнав я вперше ближче білоруський-кривицький народ.

Потім приходить "безкровная", Керенщина, Корніловщина, Денікінщина та Врангеліяда. Боротьба українського й білоруського народів за власне державне життя розгоряється і почина-ють і змагаються за своє існування Українська Народна Республіка і Білоруська Народна Республіка. Нав'язують приятельські взаемовідносини, планують господарську взаемодопомогу. Та сильний ворог своею чисельністю, зброею та пропагандою про "щасливе і радісне життя" переміг. Найкращі патріоти, борці за свободу своїх народів і державність /а не втікачі від режиму, як це сталося з москалями/ у великім числі опинилися за межами рідних земель – на еміграції.

Як тепер, так і тоді – в 1919 – 32 рр. молодь-вояки під проводом своїх політичних і ідейних провідників узялася до праці над собою для майбутньої праці на батьківщині, для свого народу. Місцем співпраці українців з білорусинами-кривичами були суспільно-громадські, культурні, студентські організації, а навіть деякі політичні угрупов ння / партійно-політична Ліга Сходу Европи/.

На чеських високих школах у Празі, Брні, на словацьких у Братиславі й на українських у Празі та Подебрадах [illegible] діли й вчилися українці й білорусини, як рідні брати / [illegible] так, як то москалі розуміють, що, мовляв, вони є старш[illegible]тами скрізь і в усіх!/. Українці мали свої студентськ[illegible]ки й організації, а білорусини – свої. Співпраця тих т[illegible] була дуже тісна. Сьогодні маемо багато наочних свідків цього взаемного ~~щирого~~ братання. Взірцевим прикладом співпраці та співжиття хай нам послужить Український Громадський Комітет

і Білоруський Громадський Комітет у Празі,дальше Українська Академічна Громада й Білоруська Академічна Громада при Українській Господарській Академії в Подебрадах /1923-32 рр./, Чесько-Українсько-Білоруський Допомоговий Комітет у Празі, Подебрадах і Братиславі; була навіть спільна репрезентація на міжнародному студентському форумі та співпраця на Всеслов'янському Пасічницькому З'їзді в Празі 1927 р. На жаль,через брак матеріялів не можна тут продемонструвати числами, а вони дуже цікаві й повчаючі.

Пригадую,що тільки в Подебрадах при УГА Білоруська Академічна Громада чилила біля 30 чоловік. Українська Господарська Академія в Подебрадах, Український Високий Педагогічний Інститут ім.М.Драгоманова в Празі,Український Вільний Укріверситет у Празі випустили більше сотні інженерів,правників,педагогів і ін.

Зустріч з цими людьми тепер дає найбільше приємностей,щирости й вірности братського співжиття. Ми,українці, завжди трактували білорусинів-кривичів,як рідних братів,те саме відчували ми й з їхнього боку. Що це так,нехай послужать згадані приклади з недавної минувшини,а нині найкращий доказ того - це присутність білоруських студентів у українських високих школах /УВУ, УТГІ, УВЕШ/ та саме нав'язана співпраця українського та білоруського студентства.

Організація Білорусько-Українського Міжстудентського Комітету Співпраці має на меті поширити й поглибити в дальшому практичному житті давно започату працю для добра обох народів та щирого добросусідського співжиття.Не як "старший" і "менший" брати,але як рідні й рівнорядні братні сусідські народи.

На кінець дозволю собі завважити,що співпраця ця має бути побудована тільки на національному грунті,не дивлячись на якусь партійну чи релігійну приналежність. Вважаю, що ні з одного ні з другого боку нема намагань входити у внутрішні національні справи свого партнера. Тільки таким шляхом дійдемо донаміченої мети,як брати по-братському.

Тільки спільною,тісною, щирою співпрацею прийдемо до перемоги над спільними ворогами! Це перша передумова успіху! Певен в тому,що висловлюю бажання як українців так і білорусинів. ДО ПРАЦІ! БОРІТЕСЯ -- ПОБОРЕТЕ !

Мюнхен,20.вересня 1946. Інж. Зеркаль.

M O Ł A D Z I.

Siłu ûlivajcie û kožny udar,
U pieśni - mahutny paryû!
Uśpień-ža û sonieĉnu ĥaiku, pieśniar,
Chmielnuju brahu zary!

Ńeź naroham dzirvan!
Vytry stal voli z iržy!
Z mołaďždziu popleĉ stań,
Chto chcoĉa zaûtra žyć!

Ciemru pachodniaj małanak parvi!
Horda hałavu padniać!
Zvonić chaj moładaść u naŝaj kryvi
Hymnami novaha dnia!
Uźvisia hordy naŝ ściah!
Pieśniaû chaj pienicca mieďź
U siniuju dal žyćcia
Budziem iści i pieć!

Ŝyraka naŝa daroha lahła.
Miežami zryta ziamla.
Chutka viasieńnim raźlivam zaru
Vyniasie Nioman, Vialla.
Kvicie krokami bruk!
Hrudzi hartujcie na ŝtrom!
Lesam mazolnych ruk
U chmary kidajcie hrom!

Maksim Tank.

-oOo-

П Р О Г Р А М А

Врочистої Зустрічі БУМКС на день 22.вересня 1946 .

I. ч а с т и н а

1. Відкриття. Слово Голови БУМКС
2. Постанови про заснування БУМКС
3. Привіти
4. Декляраціяі БУМКС
5. Національні гімни

II. м и с т е ц ь к а ч а с т и н а

1. Білоруський Студентський Хор:
   а/ Люблю нап край
   б/ Ой ляцелі гусі
   в/ Забалела дыйі мая галованька
2/ На крилах пісні - Коцюбинського; уривок читає О.Омельчук
3/ Сольо-спів М.Гамули:
   а/ Дума - "Кряче ворон",арія з опери "Полонянка" Степенка,
   б/ Арія султана з опери "Запорожець за Дунаєм"
4/ М.Танк: "Моладзі" - деклямація у виконанні Б.Данилюка
5/ Сольо-спів Л.Юркевич: "Адна ізноў адна..."
6/ Сольо-спів - Іван Рудавський:
   а/ Лисенко: Арія Остапа з опери "Тарас Бульба"
   б/ Леон Кавалло: "Зуза"
   в/ Матюк: Веснівка,слова Шашкевича
7/ Л.Ґеніюп: "Маному сыну" - декламація у виконанні Б.Рождественської
8/ Сольо - спів М.Гамули:
   а/ Дума, музика Бобикевича
   б/ Сон,музика Кріґа,слова Гайне
9/ Український Студентський Хор
10/ Ґаудеамус

III. ч а с т и н а

О год.21-ій Т о в а р и с ь к а З а б а в а

P R A H R A M A

ûračystaje sustrečy BUMKS
u dzień 22. vieraśnia 1946 hodu, a hadz. 18-aj.

I. Častka.

1. Adkryćcio. Słova staršyni BUMKS.
2. Pastanovy ab zasnavańni BUMKS.
3. Pryvitańni.
4. Deklaracyja BUMKS.
5. Nacyjanalnyja himny.

II. Mastackaja častka.

1. Biełaruski Studencki chor:
   a) Lublu naš kraj,
   b) Oj lacieli husi,
   c) Zabalela dyj maja hałovańka.
2. Kociubińskyj:
   "Na kryłach piśni" - uryvak čytaje Omelčuk.
3. Śpieû solo M. Gomuły.
   a) Duma "Arjače voron" aryja z opery "Połenićnk ! Stecenka.
   b) Aryja sułtana z opery "Zaporožeč za Dunajem".
4. M. Tank "Łoładzi" deklamacyja û vykanańni B. Daniluka.
5. Śpieû solo L. Jurevič "Adna iznoû adna..."
6. Śpieû solo Ivan Rudavskyj.
   a) Łysenko aryja Ostapa z opery "Taras Bulba",
   b) Leon Cavallo - Zuza,
   c) Lutyk - Vešnianka, słovy Šaškeviča.
7. Ł. Hienijuš - "Majmu synu", deklamacyja û vykanańni V. Ž-dzieščevienskaj.
8. Śpieû solo M. Gomuły
   a) Duma, muzyka Bobykeviča,
   b) Son, muz. Griga, słovy Hajne.
9. Ukrainski Studencki chor.
10. Gaudeamus.

III. Častka.

A hadz. 21-aj Tavaryskaja Zabava.